

BURNOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ POŽIŪRIS Į APSAUGOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMĄ PO COVID-19 PANDEMIJOS

THE ATTITUDE OF DENTAL CARE SPECIALISTS AND DENTISTS TOWARDS THE USE OF PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT AFTER THE COVID-19 PANDEMIC

Gabrielė Subačiūtė
Utenos kolegija (Lietuva)
Kristina Gečiauskienė
Utenos kolegija (Lietuva)

Santrauka

COVID-19 pandemija parodė asmens apsaugos priemonių (AAP) svarbą, ypač burnos priežiūros specialistams, kurie susiduria su didele infekcijos rizika. Tyrimas nagrinėjo specialistų požiūrį į AAP naudojimą po pandemijos.

Straipsnio tikslas- išanalizuoti burnos priežiūros specialistų požiūrį į apsaugos priemonių naudojimą po COVID-19 pandemijos.

Tyrimo metodai: mokslinių šaltinių analizė, atliktas kiekybinis tyrimas, taikant anoniminę anketinę apklausą. Apklausą užpildė 38 respondentai – burnos priežiūros specialistai.

Rezultatai atskleidė, kad prieš pandemiją specialistai neskyrė pakankamai dėmesio papildomų AAP prieinamumui. Pandemija pakeitė šią situaciją – pastebėtas ženklus AAP naudojimo padidėjimas, įskaitant medicinines kaukes, apsauginius skydus ir vienkartinius chalatus. Tyrimas rodo, kad pandemijos iššūkiai sustiprino specialistų sąmoningumą dėl infekcijų kontrolės, o įgytos patirtys paskatino ilgalaikį požiūrį į darbo saugą pokytį. Net pasibaigus pandemijai, daugelis specialistų ir toliau naudoja papildomas apsaugos priemones, siekdami užtikrinti tiek savo, tiek pacientų saugumą.

Raktažodžiai: asmens apsaugos priemonės, burnos priežiūros specialistai, COVID-19 pandemija.

Įvadas

Tarptautiniame aplinkos tyrimų ir visuomenės sveikatos žurnale, 2022 metų balandžio mėnesį pasirodžiusiame straipsnyje „Kaip COVID-19 pandemija paveikia odontologų rizikos suvokimą: taikymo srities apžvalga“, buvo teigiama, kad net 80 % odontologų nurodė prevencinių priemonių taikymo ir asmens apsaugos priemonių (AAP) naudojimo svarbą siekiant valdyti COVID-19 viruso plitimą (Zhang, Ma, Kong, Li, Wang, Li, Xia, ..., Meng, 2023). Burnos priežiūros specialistai yra itin pažeidžiama grupė dėl tiesioginio kontakto su pacientais, galimai užkrėstais koronavirusu. Todėl pandemijos metu buvo diegiamos naujos strategijos, praktikos valdymo būdai ir ypatingai akcentuotas AAP naudojimas.

Koronavirusas (SARS-CoV-2) daugiausia plinta per seilių lašelius arba nosies išskyras (Alkhalaf, Aljaroudi, Al-Hulmai, Gaffar, ir Almas, 2023). Tyrimais įrodyta, kad viruso dalelės randamos seilėse, todėl burnos priežiūros specialistai, turėdami ilgalaikį kontaktą su pacientais, rizikuoja užsikrėsti, ypač atliekant procedūras, kurių metu susidaro aerozoliai. Aerozolių generavimo procedūros (AGP) apima odontologinius veiksmus, kurių metu susidaro skysčio ar kietos medžiagos suspensija ore. Smulkios aerozolio dalelės gali likti ore ir judėti oro srovėmis, padidindamos infekcijos riziką (Innes, Johnson, Al-Yaseen, Harris, Jones, Kc, ..., Gallagher, 2021).

Burnos priežiūros specialistų darbo specifika – artimas kontaktas su paciento burnos ertme – sudaro biologinę nišą, kurioje gausu patogeninių mikroorganizmų, galinčių sukelti kryžmines

infekcijas. Kitas svarbus infekcijos plitimo būdas – paviršių tarša, nes žmogaus koronavirusai gali išlikti aktyvūs ant stiklo, metalo ir plastiko keletą dienų. Dėl to itin svarbu tinkamai dezinfekuoti paviršius ir AAP (Amante, Afonso ir Skrupskelyte, 2021).

COVID-19 pandemijos metu dauguma medicinos ir odontologijos klinikų apribojo paslaugų teikimą, susitelkdamos tik į skubios pagalbos suteikimą. Rankų higiena, naudojant antimikrobinį muilą ar alkoholio pagrindu pagamintas dezinfekavimo priemonės, buvo viena efektyviausių apsaugos nuo viruso plitimo priemonių (Gupta, ir Lipner, 2020). Dėl didelės infekcijos rizikos burnos sveikatos priežiūros specialistai aktyviai naudojo AAP, tokias kaip medicininės pirštinės, vienkartiniai chalatai, kepuraitės, apsauginiai skydai ir respiratoriai. Vienkartiniai medicininiai chalatai buvo ypač populiarūs dėl apsaugos nuo infekcijos plitimo per aerozolius ir kitus kūno skysčius. Rekomenduota naudoti apsauginius drabužius, pagamintus iš skysčiams nepralaidžių medžiagų (Ak, Gunay, Olley ir Sen, 2020; Banakar, Bagheri Lankarani, Jafarpour, Moayedi, Banakar ir MohammadSadeghi, 2020).

Apsauginiai veido skydai ir akiniai ne tik saugo specialistus, bet ir riboja infekcinių dalelių plitimą. COVID-19 pandemijos metu burnos sveikatos specialistams buvo rekomenduojama dirbti su respiratoriais arba medicininėmis kaukėmis, atsižvelgiant į situaciją. Pandemija pakeitė požiūrį į infekcijų kontrolę odontologijoje, o dalis specialistų nusprendė išlaikyti kai kurias papildomas apsaugos priemones net po pandemijos (Broyer, Fernandez De Grado ir Offner, 2023).

Straipsnio tikslas – išanalizuoti burnos priežiūros specialistų požiūrį į apsaugos priemonių naudojimą po COVID-19 pandemijos.

Tyrimo medžiaga ir metodai

Buvo atliktas kiekybinis tyrimas, taikant anoniminę anketinę apklausą. Tyrimui skirta anketa buvo sukurta naudojant internetinę platformą *www.apklausa.lt* ir platinama keliais kanalais: ji patalpinta socialinio tinklo „Facebook“ grupėje „Odontologų asistentų klubas“ bei pasidalinta tiesiogiai el. paštu su odontologijos klinikomis Utenos mieste. Tyrimas vyko 2024 m. balandžio mėn.

Tyrimo etika buvo užtikrinta gavus Utenos kolegijos Bioetikos komisijos pritarimą (2024-03-29, Nr. BK2-49). Respondentai savanoriškai sutiko dalyvauti tyrime. Anketos įžangoje buvo informuoti apie galimybę pasitraukti iš tyrimo bet kuriuo metu, o apklausa buvo anoniminė. Anketoje buvo pateikta 12 klausimų, skirtų išsiaiškinti asmens apsaugos priemonių (AAP) naudojimo praktiką po COVID-19 pandemijos.

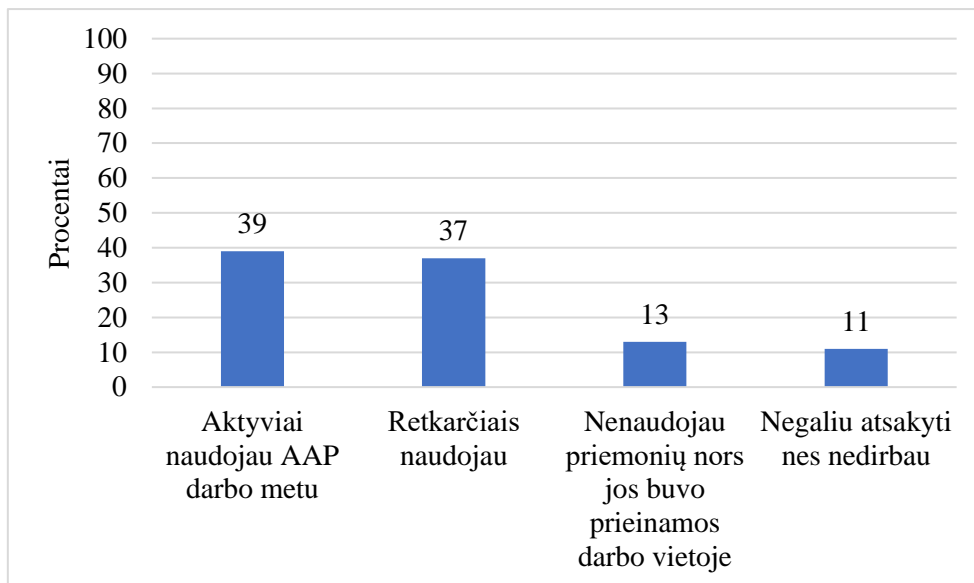
Tyrimo dalyvavo – 38 burnos priežiūros specialistai, iš jų 23 gydytojo odontologo padėjėjai, 8 burnos higienistai ir 7 gydytojai odontologai. 47 proc. Respondent turėjo daugiau nei penkerių metų patirtį burnos priežiūroje, o likę 53 proc. apklaustųjų buvo su mažesne nei penkerių metų patirtimi.

Atsižvelgus į tyrimo imtį ir tyrimo vietą, galima teigti, kad nedidelė imtis ir specifinė respondentų atranka per socialinius tinklus bei vietos klinikas gali riboti rezultatų pritaikomumą platesniam specialistų ratui ar kitoms geografinėms vietovėms. Be to, internetinės anketinės apklausos formatas kelia tam tikrų apribojimų, susijusių su duomenų tikslumu ir visapusiškumu. Kadangi dalyvavimas buvo savanoriškas, galima manyti, jog tyrimo dalyviai buvo labiau suinteresuoti nagrinėjama tema, o tai galėjo lemti tam tikrą šališkumą.

Duomenų statistinei analizei atlikti buvo naudojama „MS Excel“ programinis paketas. Suvesti duomenys buvo tikrinami, netikslumai – taisomi. Gautų kintamųjų įvertinimui buvo naudojama aprašomoji statistika. Duomenys pateikiami grafiškai ir procentine išraiška.

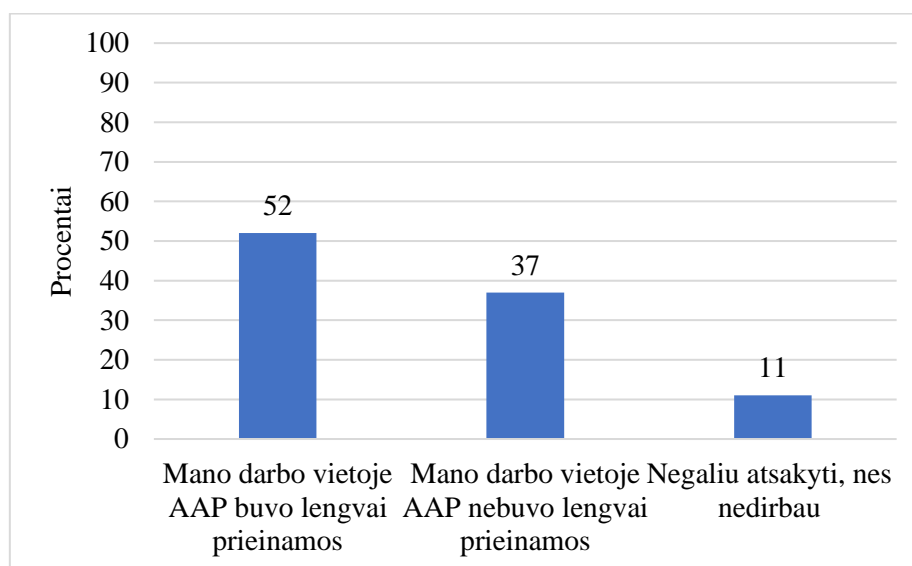
Rezultatai

Tyrimo rezultatai atskleidė skirtingus respondentų požiūrius ir patirtis, susijusias su asmens apsaugos priemonių (AAP) naudojimu prieš COVID-19 pandemiją. Daugiau nei trečdalis (39 %) respondentų teigė, kad prieš pandemiją aktyviai naudojo AAP darbo metu, tačiau dalis jų (13 %) nenaudojo priemonių, nors jos buvo prieinamos darbo vietoje (žr. 1 pav.)

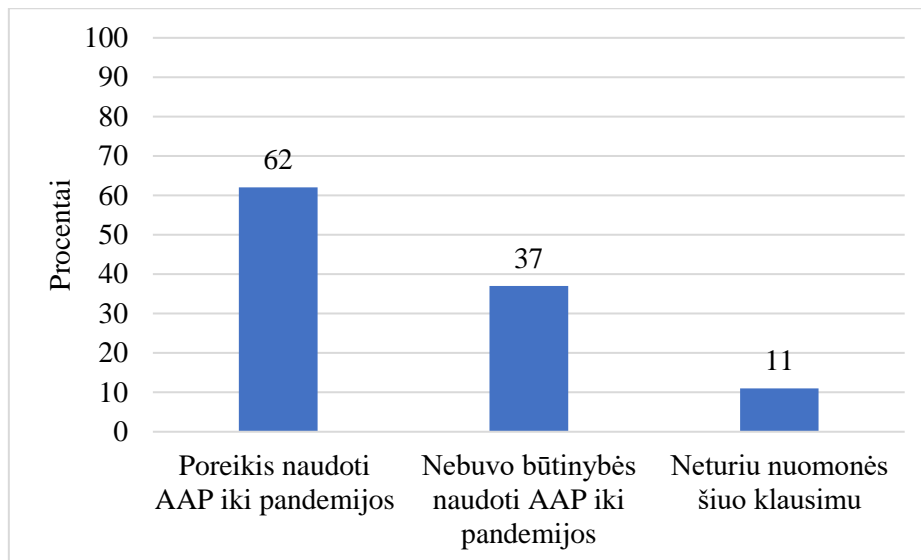
1 pav. Asmens apsaugos priemonių naudojimas prieš COVID-19 pandemiją

Dėl AAP prieinamumo darbo vietose nuomonės taip pat skyrėsi: 52 % apklaustųjų patvirtino, kad jų darbo vietose AAP buvo lengvai prieinamos, tačiau net 37 % nurodė, kad jų darbo vietoje priemonės nebuvo lengvai prieinamos arba joms nebuvo skiriama dėmesio. Šie rezultatai atskleidžia, kad prieš pandemiją ne visose darbo vietose buvo užtikrinamas pakankamas dėmesys saugumo priemonėms (žr. 2 pav.).

2 pav. Asmens apsaugos priemonių prieinamumas prieš COVID-19 pandemiją

Paklausti, ar, jų nuomone, buvo poreikis naudoti AAP prieš pandemiją, 63 % respondentų manė, kad šių priemonių reikėjo net ir iki pandemijos, tačiau 37 % respondentų tam nematė būtinybės. Dalis apklaustųjų (11 %) negalėjo pakomentuoti AAP naudojimo situacijos prieš pandemiją, nes tuo metu dar nebuvo įsitraukę į burnos priežiūros sektorių (žr. 3 pav.).

3 pav. Asmens apsaugos priemonių naudojimo poreikis prieš COVID-19 pandemiją

Galima daryti prielaidą, kad šie duomenys parodo, kad prieš COVID-19 pandemiją požiūris į AAP svarbą ir jų naudojimą nebuvo vieningas, o tai atspindi skirtingas darbo aplinkos sąlygas ir požiūrius į saugumo užtikrinimą. Pandemija tapo esminiu veiksniu, kuris išryškino būtinybę sistemingai užtikrinti AAP prieinamumą ir sąmoningą jų naudojimą sveikatos priežiūros praktikoje.

Tyrimo metu gauti rezultatai atskleidė, kad daugumos AAP naudojimas išaugo, o tai rodo didesnę sąmoningumą ir rūpinimąsi saugumu. Palyginus laikotarpius prieš ir po COVID-19 pandemijos, pastebėti reikšmingi pokyčiai burnos priežiūros specialistų požiūryje į AAP naudojimą jų praktikoje. Tyrimo metu buvo analizuojami tik respondentų teigiami atsakymai apie naudojamą asmens apsaugos priemones (AAP). Respondentai, kurie nurodė neigiamus atsakymus arba negalėjo pateikti informacijos apie AAP naudojimą, buvo neįtraukti į gilesnę duomenų analizę. Šis pasirinkimas leido detaliau įvertinti AAP naudojimo praktiką tarp aktyviai priemones naudojusiu specialistų (žr. 1 lentelę).

Vienas ryškiausių pokyčių stebėtas patalpų vėdinimo tarp pacientų praktikoje, kurios rodiklis išaugo beveik 3 kartus. Gerai vėdinamos patalpos mažina virusų koncentraciją ore ir jų plitimą oro lašeliniu būdu. Toks vėdinimas užtikrina saugesnę aplinką tiek burnos priežiūros specialistams, tiek pacientams, nes odontologinių procedūrų metu išskiriami aerozoliai ir dulkės, užterštos patogeniniais mikroorganizmais, padidina infekcijos riziką.

Taip pat pastebėtas 1,6 karto padidėjimas medicininių kaukių dėvėjime konsultacijų metu. Lyginant apsauginių akinių ir apsauginių skydų naudojimą prieš COVID-19 pandemiją, 32 % respondentų pasiklojė tik apsauginių akinių dėvėjimu, o apsauginius skydus rinkosi tik 18 % respondentų. Skydai buvo laikomi pakankama apsauga suteikiančia priemone, tačiau po COVID-19 pandemijos jų naudojimas išaugo apie 3,5 karto, o apsauginių akinių dėvėjimas sumažėjo 0,9 karto.

Šie rezultatai rodo, kad COVID-19 pandemija paskatino burnos priežiūros specialistus atidžiau vertinti apsauginių skydų privalumus. Apsauginiai skydai užtikrina efektyvesnę apsaugą nuo oro lašelių infekcijų, nes jie apsaugo didesnę veido dalį ir sumažina tiesioginį kontaktą su paciento burnos ertme, taip padidindami bendrą saugumą odontologinių procedūrų metu.

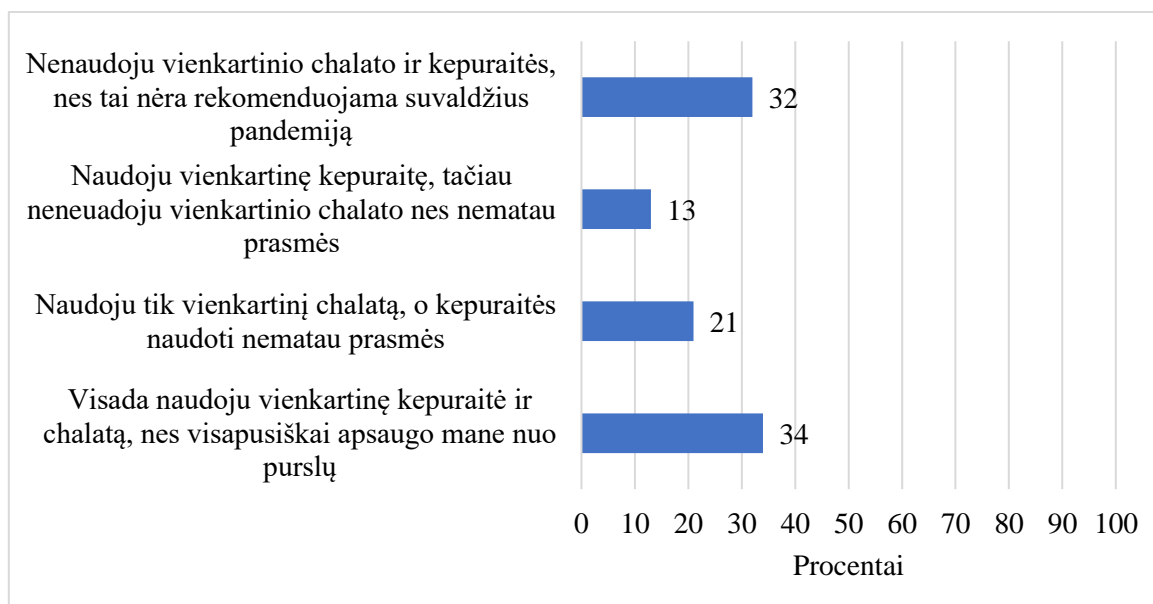
Kitas reikšmingas pokytis buvo vienkartinį medicininių chalatų naudojimas, kuris po COVID-19 pandemijos išaugo net 5,9 karto. Tuo tarpu dvigubų medicininių pirštinių dėvėjimas sumažėjo (0,6 karto), o vienkartinį kepuraičių dėvėjimas procedūros metu padidėjo 3,2 karto (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. AAP naudojimo pasiskirstymas prieš ir po COVID-19 pandemijos

AAP kategorija	Prieš pandemiją (%)	Po pandemijos (%)	Pokytis
Patalpų vėdinimas	24	71	+3 kartus
Medicininį kaukių dėvėjimas	50	82	+1,6 karto
Respiratorių naudojimas	3	8	+2,7 karto
Apsauginių akinių naudojimas	32	29	-0,9 karto
Apsauginių skydų naudojimas	18	63	+3,5 karto
Vienkartinių chalatų dėvėjimas	8	47	+5,9 karto
Dvigubų medicininių pirštinių dėvėjimas	5	3	-0,6 karto
Vienkartinės kepuraitės dėvėjimas procedūros metu	13	42	+3,2 karto

Nors respiratorių panaudojimas po pandemijos yra padidėjęs (žr. 1 lentelė), tačiau pateikus atskirą klausimą apie respondentų požiūrį į jų panaudojimo būtinybę po COVID-19 pandemijos, daugiau nei pusė (63 %) apklaustųjų nurodo, kad respiratorių nebenaudoja, o to priežastis yra pandemijos kontroliavimas ir suvaldymas, trečdalis respondentų (26 %) naudoja respiratorius, kai to reikalauja aplinkybės, kai pacientas jaučia simptomus, tačiau nėra medicininio pagrindimo dėl COVID-19. Dešimtadalis (11 %) respondentų naudoja tik respiratorių ir po COVID-19 pandemijos. Tyrimo rezultatų pasiskirstymas rodo, kad respondentai priima sprendimus pagal turimą informaciją ir žinias apie pandemijos kontrolės priemones ir asmens apsaugą.

COVID -19 pandemijos metu dirbantiems burnos priežiūros specialistams buvo privalomas reikalavimas dėvėti vienkartinį medicininius chalatų ir kepuraites. Ištyrus respondentų nuomonę apie šių asmens apsaugos priemonių naudojimą ir požiūrį į jas po COVID-19 pandemijos, nustatyta kad trečdalis nebemato poreikio naudoti vienkartinį medicininių chalatų ir medicininių kepuraitę, tačiau dauguma respondentų ir toliau naudoja šias apsaugines priemones. Vienkartinio medicininio chalato ir medicininės kepuraitės dėvėjimas po COVID-19 pandemijos padeda jaustis saugiai procedūrų metu, kadangi šios AAP suteikia apsaugą kūno bei galvos odai nuo procedūros metu susidariusių aerozolių, kūno skysčių, tokių kaip seilės ir kraujas (žr. 4 pav.).

4 pav. Respondentų nuomonė apie vienkartinio medicininio chalato ir medicininės kepuraitės dėvėjimą po COVID-19 pandemijos

Apibendrinant gautus respondentų atsakymus apie APP panaudojimą prieš ir po COVID-19 pandemijos, matyti, kad didžioji dauguma burnos priežiūros specialistų (84%) odontologinėse įstaigose ir toliau naudoja papildomas APP, lyginant su 16 % respondentų, kurie nurodė to įpročio neįsisavinę. Tokių ryškų atsakymų skirtumą galima interpretuoti ir kaip darbuotojų atsaką į pandemijos sukeltus iššūkius, kurie paskatino stiprinti apsaugos priemonių prieinamumą bei naudojimą, siekiant sukurti saugią aplinką pacientams ir užtikrinti saugumą burnos priežiūros įstaigų darbuotojams.

Taip pat yra svarbus visų AAP prieinamumas darbo vietoje po COVID-19 pandemijos, kas padeda sumažinti viruso perdavimo tikimybę bei užtikrina saugią darbo aplinką tiek burnos priežiūros specialistams, tiek pacientams. 8 % tiriamųjų nurodė, kad po COVID-19 pandemijos jiems pakanka dirbti naudojant tik medicininę veido kaukę ir pirštines, kai 92% respondentų savo darbo vietoje norėtų turėti visas APP.

Rezultatų aptarimas

Atliktas tyrimas atskleidė burnos priežiūros specialistų požiūrį į asmens apsaugos priemonių (AAP) naudojimą po COVID-19 pandemijos. Vienas ryškiausių pokyčių buvo AAP naudojimo padidėjimas, rodantis didesnę specialistų sąmoningumą ir atsakomybę už savo bei pacientų saugumą.

Tyrimas atskleidė, kad patalpų vėdinimo praktika po pandemijos išaugo beveik tris kartus. Šis pokytis atspindi literatūroje akcentuojamą faktą, jog gerai vėdinamos patalpos sumažina oro lašelinių infekcijų perdavimo riziką (Alkhalaf et al., 2023). Dėl aerolių generavimo procedūrų (AGP), burnos priežiūros specialistai susiduria su padidėjusia virusų perdavimo tikimybe, todėl tinkamas vėdinimas yra vienas esminių saugumo užtikrinimo elementų.

Mediciniškų kaukių dėvėjimas išaugo 1,6 karto, o respiratorių naudojimas padidėjo 2,7 karto. Tai rodo, kad specialistai pradėjo labiau vertinti šias apsaugos priemones, nors jų naudojimo mastas vis dar priklauso nuo situacijos. Kaip pabrėžia Gupta ir Lipner (2020), tinkama rankų higiena ir apsauginių kaukių naudojimas yra pagrindinės priemonės, mažinančios virusų plitimo tikimybę.

Po COVID-19 pandemijos apsauginių skydų naudojimas išaugo 3,5 karto, o apsauginių akinių dėvėjimas sumažėjo 0,9 karto. Tai atitinka tyrimus, kurie pabrėžia, kad apsauginiai skydai efektyviau apsaugo nuo tiesioginio kontakto su paciento burnos ertme ir oro lašelinių infekcijų rizikos (Innes et al., 2021). Vienkartinių chalatų dėvėjimas po pandemijos padidėjo 5,9 karto, o vienkartinį kepuraičių naudojimą procedūrų metu padidėjo 3,2 karto. Šie pokyčiai atspindi specialistų siekį užtikrinti aukštesnę higienos ir apsaugos lygį procedūrų metu, sumažinant galimybę užsikrėsti aerolių ar kūno skysčių platinamomis infekcijomis (Ak et al., 2020).

Tyrimas parodė, kad dvigubų medicininių pirštinių naudojimas sumažėjo (0,6 karto). Tai gali būti susiję su respondentų vertinimu, jog dvigubos pirštines nėra būtinos efektyviai apsaugai užtikrinti. Toks požiūris dera su literatūros duomenimis, kurie pabrėžia, jog tinkamas pirštinių naudojimas ir rankų higiena yra efektyvesni už nereikalingą apsaugos priemonių sluoksniavimą (Broyer et al., 2023).

Taigi COVID-19 pandemija lėmė burnos priežiūros specialistų požiūrio į AAP naudojimą pokyčius. Burnos priežiūros specialistai skiria didesnę dėmesį infekcijos kontrolės priemonėms ir rodo didesnę sąmoningumą, kuris gali prisidėti prie saugesnės darbo aplinkos kūrimo. Įgytos patirtys ir nauji įpročiai išliks svarbūs ateities praktikoje, ypač turint omenyje galimas naujas infekcijų bangas. Apibendrinant galima teigti, kad COVID-19 pandemija ne tik sustiprino AAP naudojimo svarbą, bet ir paskatino ilgalaikius pokyčius burnos sveikatos priežiūros specialistų darbo saugos ir higienos srityje.

Išvados

COVID-19 pandemija atskleidė burnos priežiūros specialistų požiūrio į asmens apsaugos priemones (AAP) trūkumus ir paskatino pokyčius. Prieš pandemiją AAP naudojimas buvo ribotas ir apsiribodavo pagrindinėmis priemonėmis, tokiomis kaip vienkartinės kaukės, pirštines ir apsauginiai akiniai. Papildomų apsaugos priemonių prieinamumas darbo vietose buvo nepakankamas.

Pandemijos metu infekcijų rizika ir griežtesni saugumo reikalavimai padidino specialistų dėmesį AAP naudojimui. Vienkartinių chalutų, kepuraičių, apsauginių skydų, respiratorių bei kaukių naudojimas tapo standartine praktika, taip pat išaugo patalpų vėdinimo svarba. Šie pokyčiai sumažino infekcijos plitimo riziką ir užtikrino didesnę saugumą tiek specialistams, tiek pacientams.

Tyrimo rezultatai rodo, kad specialistų požiūris į AAP tapo atsakingesnis ir sąmoningesnis, o įgyta patirtis padėjo geriau suprasti prevencinių priemonių svarbą. Nepaisant ribotos imties, tyrimas išryškino, kad pandemija paskatino ilgalaikius pokyčius darbo saugos ir infekcijų kontrolės praktikoje, sustiprindama AAP naudojimo svarbą kasdieninėje veikloje.

Literatūra

1. Ak, G., Gunay, A. Y., Olley, R. C., & Sen, N. (2020). Managing emerging challenges of coronavirus disease 2019 (COVID-19) in dentistry. *European Oral Research*, 54(2), 101–106. <https://doi.org/10.26650/eor.20200064>
2. Alkhalaf, A., Aljaroudi, E., Al-Hulmai, M., Gaffar, B., & Almas, K. (2023). Efficacy of Surgical Masks Versus N95 Respirators for the Prevention of COVID-19 in Dental Settings: A Systematic Review. *Cureus*, 15(4). DOI: 10.7759/cureus.37631.
3. Amante, L. F. L. S., Afonso, J. T. M., & Skrupskelyte, G. (2021). Dentistry and the COVID 19 Outbreak. *International Dental Journal*, 71(5), 358–368. DOI: 10.1016/j.identj.2020.12.010.
4. Banakar, M., Bagheri Lankarani, K., Jafarpour, D., Moayedi, S., Banakar, M. H., & MohammadSadeghi, A. (2020). COVID-19 transmission risk and protective protocols in dentistry: A systematic review. *BMC Oral Health*, 20(1), Article 275. <https://doi.org/10.1186/s12903-020-01213-2>
5. Broyer, C., Fernandez De Grado, G., & Offner, D. (2023). The “new normal” of hygiene measures at the end of the COVID-19 epidemic: A survey among French dentists. *BMC Health Services Research*, 23(1), 1199 (2023). <http://doi.org/10.1186/s12913-023-10167-6>.
6. Gupta, M. K., & Lipner, S. R. (2020). Hand hygiene in preventing COVID-19 transmission. *Cutis*, 105(5), 233–234. Prieiga per internetą: www.mdedge.com/dermatology.
7. Innes, N., Johnson, I. G., Al-Yaseen, W., Harris, R., Jones, R., Kc, S., ..., Gallagher, J. E. (2021). A systematic review of droplet and aerosol generation in dentistry. *Journal of Dentistry*, 105, 103556. DOI: 10.1016/j.jdent.2020.103556.
8. Zhang, X., Ma, Y., Kong, L., Li, Y., Wang, J., Li, N., Xia, Y., ..., Meng, X. (2023). The impact of COVID-19 pandemic on hand hygiene compliance of healthcare workers in a tertiary hospital in East China. *Frontiers in Medicine*, 10, Article 1160828. <https://doi.org/10.3389/fmed.2023.1160828>

Summary

The COVID-19 pandemic highlighted the importance of personal protective equipment (PPE), especially for dental care specialists who face a high risk of infection. The study examined specialists' attitudes towards PPE use after the pandemic.

The aim of the article is to analyze the attitudes of dental care specialists towards the use of personal protective equipment after the COVID-19 pandemic.

Methods: The research employed an analysis of scientific sources and a quantitative research method using an anonymous questionnaire survey. The survey was completed by 38 respondents – dental care specialists.

Results: The findings revealed that, prior to the pandemic, specialists did not pay sufficient attention to the availability of additional PPE. The pandemic changed this situation, with a significant increase in the use of PPE, including medical masks, face shields, and disposable gowns. The study indicates that the challenges posed by the pandemic enhanced specialists' awareness of infection control, and the experiences gained led to a long-term shift in their approach to occupational safety. Even after

the pandemic, many specialists continue to use additional protective equipment to ensure the safety of both themselves and their patients.

Keywords: Personal protective equipment, dental care specialists, COVID-19 pandemic.

Kristina Gečiauskiene

Utenos kolegija, Lietuva

Elektroninis paštas: kgeciauskiene@gmail.com